

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Aluevalitus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 11.9.2024 antamaan päätökseen § 50. Valittaja hakee myös täytäntöönpanon kieltämistä.

Päätös, johon haetaan muutosta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 11.9.2024 antama päätös § 50, jolla on hyväksytty Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen investointisuunnitelma vuosille 2025-2028.

Tiedoksisaannista

Valituksen kohteena oleva päätös on tehty 11.9.2024 ja pöytäkirja on annettu tiedoksi seuraavana arkipäivänä.

Valittaja on saanut päätöksen tietoonsa seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle määräajassa.

Valitusoikeus

Valittajalla on valitusoikeus asiassa, sillä valittaja on hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueista annettu laki (611/2021, hyvinvointialuelaki) 16 luku 142 § ja 1 luku 3 §. Valittaja omistaa kiinteää omaisuutta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen alueella ja valittajan kotikunta on Rääkkylä.

Miltä osin päätökseen vaaditaan muutosta

Valittaja hakee muutosta 19.9.2024 annettuun päätökseen § 50 kokonaisuudessaan. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen edellä mainittua päätöstä rasittaa menettelyvirhe. Sen lisäksi päätös on hallintolain 25 §, 31 §, 45 § ja 50 § vastainen.

Asiassa vaaditaan mainituin perustein, että hallinto-oikeus antaa asiassa täytäntöönpanoa koskevan määräyksen, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Täytäntöönpanon kieltä koskeva asia koskee ainoastaan Joensuun sotepalvelukeskusta koskevaa asiaa. Muilta osin päätösten täytäntöönpanoa voidaan jatkaa.

Hyvinvointialueista annetun lain (611/2021, hyvinvointialuelaki) 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai viranhaltija taikka valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.

Aluevaltuuston päätöstä ei voida panna täytäntöön, sillä siitä valittaminen voisi käydä täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi. **Vaatimukset**

Valittaja vaatii, että hallinto-oikeus:

1. kumoaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston antaman päätöksen ja palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.
2. velvoittaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen maksamaan valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa myöhemmin esitettävän laskun mukaisesti korkolain 4.1 §:n mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta.

3. Kieltää päätöksen täytäntöönpanon Joensuun Sortavalankadun sotepalvelukeskuksen investointia koskien.
4. Edellyttää Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta toimittamaan aluevaltuuston 11.9.2024 kokousta koskevan videotallenteen ennen sen poistamista yleisestä jakelusta.

PERUSTEET

Tausta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 22.6.2023 tehnyt päätöksen § 44 koskien Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiaa ja palveluverkkoa vuosille 2023–2038. Päätös on keskeinen asiakirja, joka määrittää tulevien vuosien palvelutason ja maantieteellisen alueen palvelujen tuottamiselle. Se myös keskeisesti ohjaa hyvinvointialueen investointeja ja toimii investointisuunnitelman pohjana. Palveluverkkopäätöksen mukaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen runkoina ovat sotepalvelukeskus, joka sijaitsee Joensuun kantakaupungissa sekä maakunnan laajan palvelun sote-asetat.

Aluevaltuuston päätöksen jälkeen hyvinvointialueen aluevaltuusto on päätöksessään 5.10.2023 § 65 vahvistanut vuosien 2024-2027 investointisuunnitelman ja lähettänyt sen valtiovarainministeriölle, siten kuin hyvinvointialueesta annetun lain 15 ja 16 §:ssä säädetään. Ministeriö on myöntänyt investointivaltuuden näiden suunnitelmien pohjalta. Investointisuunnitelma on sisältänyt sotepalvelukeskuksen ja mm. Nurmekseen tehtävän laajan palvelun sote-asean investoinnit.

Erillisenä asiana mainittakoon, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue ja osa Pohjois-Karjalan kunnista ovat solmineet sopimuksen Siun Soten kuntayhtymän aikaisista ns. palkkaharmonisaatiomaksuista. Aluehallitus on hyväksynyt sopimuksen 31.1.2024. Aluevalituksen allekirjoitushetkellä ItäSuomen hallinto-oikeuden käsittelyssä on usean Pohjois-Karjalan kunnan ja hyvinvointialueen välinen hallintoriitamenettely ns. palkkaharmonisaation maksamisesta. Esillä olevaan asiaan sopimus vaikuttaa siten, että mikäli

hallintotuomioistuinkäsittelyssä ilmenee, että hyvinvointialue on vastuussa palkkaharmonisatiovelasta, hyvinvointialue on velvollinen suorittamaan Pohjois-Karjalan kunnille useita miljoonia euroja viivästyskorkoineen tehdyn sopimuksen perusteella.

Itä-Suomen hallinto-oikeus on kumonnut palveluverkkosuunnitelmaa ja strategiaa koskevan päätöksen 3.5.2024. Näistä seikoista huolimatta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus on aloittanut valmistelun palveluverkolle olennaisen sotepalvelukeskuksen sijainnista ja käytännössä siten toimeenpanemaan palveluverkkopäätöstä, minkä hallinto-oikeus on aiemmin edellä mainitusti kumonnut. Aluehallituksen mukaan sotepalvelukeskus tulee rakentaa Joensuuhun Sortavalankadulle.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus on valmistellut aluevaltuuston 11.9.2024 kokoukseen uuden investointisuunnitelman vuosia 2025-2028 koskien, joka on tarkoitus asettaa osaksi vuoden 2025 talousarviota. Suurista investoinneista Joensuun sotepalvelukeskuksen ja Nurmeksensote-keskuksen investoinnit eivät 11.9.2024 kokoukseen mennessä olleet alkaneet ja sotepalvelukeskuksen investointi otettiin myös vuosia 2025-2028 investointisuunnitelmaan.

Esillä olevassa investointisuunnitelmassa investointien kokonaismäärä vuosille 2025–2028 on 184,1 milj. euroa. Käytännössä näin suuri lainamäärä toteutuessaan tarkoittaa, ettei Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella ole jatkossa lainanottovaltuutta useisiin vuosiin, mikäli sotepalvelukeskus toteutettaisiin. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen taloudellinen tilanne on vuoden 2024 aikana heikentynyt. Kts. <https://yle.fi/a/74-20103416>

Myös osavuosisiraportti vuotta 2024 koskien on käsitelty edellisessä pykälässä (§ 49) saman kokouksen aikana. Aluevaltuutetuille on selvinnyt heikko taloudellinen tila kokonaisuudessaan, mikä ilmenee tallenteelta.

Kokouksen kulku

Aluevaltuuston kokouksen 11.9.2024 § 50 koskevan keskustelun alussa aluevaltuutettu *Tahvanainen* esittää vasemmistoryhmän kantana kohdassa 1.20.30, että investointisuunnitelma hyväksytään kaikilta muilta osin paitsi ei Joensuuhun rakennettavan sotepalvelukeskuksen kohdalta ja asiassa

edellytetään, että hyvinvointialue aloittaa keskustelut Siilaisen terveysaseman tulevasta käytöstä. Vastaesitys kirjataan pöytäkirjaan ja sitä kannatetaan kohdassa 1.22. Hallinto-oikeudelle toimitetusta pöytäkirjasta kokousmenettelyä koskien on kuitenkin puutteita, sillä tehdystä ja kannatetusta vastaesityksestä ei ole jäänyt merkintää. Asia ilmenee ainoastaan videotallenteesta, josta ilmenee myös se, että sihteeri kirjasi vastaesityksen pöytäkirjaan, mutta poisti sen myöhemmin. Kyse on jo itsessään huomattavasta virheestä, sillä pöytäkirjasta tulisi yksiselitteisesti käydä ilmi kokouksen kulku, vaikka esitys esimerkiksi raukeaisi kannattamattomana.

Kokouksen kohdassa 1.35 hyvinvointialueen talousjohtaja Rouvinen ilmoittaa puheenjohtajan kehotuksesta, että Joensuun sotepalvelukeskus on vuoden 2024 lainanottovaltuudella toteutettava investointi ja hänen puheenvuorostaan saa sen käsityksen, että nyt puhutaan ainoastaan vuoden 2025-2028 investoinneista ja Sortavalankadulle tehtävä sotepalvelukeskus on ainoastaan osa 2024-2027 investointisuunnitelmaa. Talousjohtajan puheenvuoro käsittelee ainoastaan hyvinvointialuelain 15 §:n soveltamista esillä olevassa asiassa. Talousjohtaja käyttää investointisuunnitelmasta useita vastauspuheenvuoroja. Talousjohtaja tuo esiin sen, että se mikä 2024 vuodelle on päätetty, se on jo mennyt. Valittaja toteaa, että näin on ainoastaan 2024 *lainanottovaltuutta, ei itse investointia* koskien.

Valittajan näkemyksen mukaan tämä seikka jää puheenjohtajalta ja viranhaltijoilta huomaamatta, vaikka kokouksessa todetaan, että alkuperäisestä vuoden 2023 investointisuunnitelmaa koskevasta päätöksestä poiketen moni asia on muuttunut. Talousjohtaja toteaa, että koska vuoden 2024 osalta on tehty muutoksia, se vaikuttaa myös käsillä olevaan 2025-2028 vuosia koskevaan investointisuunnitelmaan.

Eräs keskeinen tosiseikkamuutos liittyy talousjohtajan puheenvuorossa siihen, että myös sotepalvelukeskuksen investoinnin tekeminen on alkuperäisesti aikataulusta viivästynyt ja kiireellisiä investointeja on jouduttu tekemään kassavaroin vajaalla seitsemällä miljoonalla eurolla. Lisäksi talousjohtaja selventää, että sotepalvelukeskus joudutaan tekemään

kokonaisuudessaan omaan taseeseen, joka entisestään nostaa lainanottotarvetta.

Kokouksessa tuodaan esiin aluevaltuutettujen taholta, ettei hyvinvointialueella ei ole lainkaan kiinteistöjen ja rakennusten osalta kiinteistöstrategiaa. Valittaja toteaaakin, ellei kiinteistöstrategiaa ole, se voi johtaa siihen, että kokonaisuus pilkkoutuu epätarkoituksenmukaisiin osiin, eikä aluevaltuustolla ole kokonaiskuvaa investoinneista. Aluevaltuutetut esittävät pykälän käsittelyn aikana hyvin argumentoituja kommentteja siitä, miten noin 30 miljoonan euron investoinnin kanssa voidaan edetä taloustilanteessa, jossa alijäämä on aiemmin ennakoitua suurempaa ja lainakanta kasvaa. Päätöksen valmistelua arvostellaan.

Aluevaltuutettujen huolta voidaan arvioida myös aluehallituksen päätöksen 28.08.2024 § 169 valossa, joka on juuri edeltänyt aluevaltuuston kokousta ja josta aluevaltuutetut keskusteleivat 11.9.2024 kokouksessa useaan otteeseen. Tuossa päätöksessä aluehallitus oli päättänyt valita sotepalvelukeskuksen sijaintipaikaksi kolmen eri kiinteistön muodostaman kokonaisuuden Joensuun kaupungista Sortavalankadulta edellä mainituista strategisten asiakirjojen puutteesta huolimatta. Aluevaltuutetut toteavat perustellusti, että asioiden käsittelyjärjestys on väärä, sillä valtuuston tulisi hyväksyä sekä palveluverkkosuunnitelma ja kiinteistöstrategia ensin. Valittaja yhtyy tähän näkemykseen.

Aluehallituksen päätöksestä ei ilmene kiinteistöjen pinta-aloja, kokonaisuuden hintaa tai sitä onko hyvinvointialue pyytänyt hinta-arviota kokonaisuudesta taikka kiinteistöjä koskevia oleellisia tietoja. Sotepalvelukeskusta koskevan alustavan tarveselvityksen mukaan rakennuksen kokonaiskustannukset pysyvät jo hyväksytyn investointisuunnitelman mukaisina alle 30 milj. euron suuruisina. Esitystekstistä ei ilmene pysyykö investointi kokonaisuudessaan lainanottovaltuuden ja investointisuunnitelman laajuisena, kun lopulliseen investointiin lasketaan mukaan kiinteistökulut, asemakaavan muutostyöt sekä muut sivukulut.

Aluehallitus perustelee kokouksessaan 28.8.2024 § 170 asian kiireellisyyttä seuraavasti ”suunnitellun sotepalvelukeskuksen hankesuunnittelun on oltava käynnissä kuluvan vuoden aikana sekä investointisuunnitelmaan varattu tontin ostaminen toteutettu.” Aluevaltuutetut kyseenalaistavat tämän päätöksen perusteet 11.9.2024 kokouksessa valituksenalaisessa pykälässä. Tämä on aiheellista, sillä aluehallituksen päätös on ilmeisen puutteellisesti valmisteltu lähes kaikilta olennaisilta osin. Sotepalvelukeskusta koskevilta osin aluehallitus on joutunut jo 5.6.2024 (§ 128) palauttamaan asian uuteen valmisteluun. Myös hallintosääntö on aiheuttanut valmistelijoille haasteita, sillä aluehallituksen edellä mainittuun päätökseen on kirjattu:

”Investointeihin liittyvää toimivaltaa esim. uudishankkeen sijoittumisen osalta ei ole hallintosäännössä yksiselitteisesti määrätty. Hallintosäännön 9 §:ssä mainituissa hallituksen ratkaistavissa asioissa kohdan 22. mukaan hallitus päättää epäselvissä tapauksissa siitä, mille toimielimelle tai viranhaltijalle asia kuuluu ratkaistavaksi. Asian merkityksellisyyden ja tonttivarauksen vuoksi sote-yksiköiden sijainnin ratkaisu tuodaan nyt aluehallitukselle päätettäväksi. Investointisuunnitelmassa on varauduttu tontin hankintaan sotepalvelukeskusta varten. Hallintosäännössä maan hankintaa ei ole delegoitu, ja tältä osin päätös kuuluu aluevaltuustolle.”

Valittaja tuo esiin, että aluehallitus ei ole laatinut investointilaskelmaa, joka yleensä laaditaan ennen investointipäätöstä, ja vasta sen jälkeen, kun eri toiminta- ja investointivaihtoehdot on kartoitettu. Alkuperäinen lainanottovaltuus myönnettiin palveluverkkosuunnitelman ja siihen perustuvan investointisuunnitelman perusteella, jonka aluevaltuusto oli vahvistanut, mutta päätös on sittemmin kumottu. Valittaja katsoo, etteivät julkiset hankinnat voi toimia ilman seikkaperäistä riskienhallintaa ja vaikutuksenarviointia.

Joensuun kaupunki on ilmoittanut sotepalvelukeskuksen rakentamisen vaativan kaavamuutoksen. Tämä käy ilmi aluehallituksen päätöksestä. Alueella on tällä hetkellä käytännössä vain omakotitaloja sekä kerrostaloja. Näin ollen kaavamuutos vaatii laajan kuulemiskierroksen siitä, voidaanko asukkaiden mielestä läheiselle tontille rakentaa tulevaisuudessa PohjoisKarjalan suurin sosiaali- ja terveydenhuollon keskittymä pl.

Tikkamäen sairaala-alue. Yleisesti ottaen tällainen kaavatyö on muutoksenhauille erittäin altis, sillä sotekeskus toteutuessaan saattaa laskea viereisten kiinteistöjen hintoja. Valittajan näkemyksen mukaan aluevaltuutettujen huolet ovat aiheellisia. Päätöksentekoa perustellaan aluevaltuustolle kiireellä ja jo myönnetyllä lainanottovaltuudella.

Kohdassa 1.58. aluevaltuuston puheenjohtaja toteaa, *ettei sotepalvelukeskuksesta voida enää keskustella, sillä sitä koskevasta asiasta on jo päätetty*. Puheenjohtaja viittaa tässä 3.10.2023 kokoukseen, jossa päätettiin vuosien 2024-2027 investointisuunnitelmasta ja jonka pohjalta talousjohtajan mainitsema lainanottovaltuus myönnettiin. Tältä osin asiaan sisältyy puheenjohtajan taholta menettelyvirhe, sillä sotepalvelukeskus mainitaan kuitenkin investointisuunnitelmassa myös vuosille 2025-2028.

Tämän kokouksessa tuo esiin myös aluevaltuutettu Järvinen kohdassa 2.07.

Kuten todettua, tässä kohtaa puheenjohtaja on rajoittanut sotepalvelukeskuksen investointia koskevaa keskustelua sekoittaen mitä ilmeisemmin hyvinvointialueesta annetun lain 15 § ja 16 § soveltamisalat toisiinsa. Tämä on puolestaan seurausta talousjohtajan puheenvuorosta.

Tämä johtaa vasemmistoryhmän vastaesityksen pois vetämiseen, sillä puheenjohtaja on todennut, ettei asiasta voida keskustella ja asiasta on jo aiemmin päätetty.

Menettelyvirheestä Sivulla 7 investointisuunnitelmassa on eriteltynä Sotekeskus Joensuu (2027), jonka investointi jakautuu vuosille 2025, 2026 ja 2027. Asiassa on sekoittunut hyvinvointialuelain 15 §:n ja 16 §:n soveltamisala. Ainoastaan 15 §:n mukainen lainanottovaltuusasia on ratkaistu, ei 16 §:n mukaista asiaa. Asiassa on syytä muistaa, että investointisuunnitelma siirretään osaksi vuoden 2025 hyvinvointialueen talousarviota. Luonnollisesti investointiosaa koskevaa keskustelua ei voida rajoittaa toteamalla, että asia on päätetty ja keskustelu siltä osin on tarpeetonta. Aluevaltuuston on voitava keskustella kokonaisuudessaan investointitasosta ja tarvittaessa arvioida mitkä vielä toteutumatta olevat investoinnit viedään loppuun asti.

Muutoinkin on huomattava, ettei kyseessä ole ainoastaan vuotta 2024 koskeva kertaluontoinen suoritus, vaan investointi jakautuu useille eri vuosille ja poistot rasittavat hyvinvointialueen taloutta useita vuosia. Koska sotepalvelukeskusta kohtaan ei ole tehty yhtään lainvoimaista päätöstä vuoden 2024, on erittäin todennäköistä, ettei investointi pääse alkamaan vuoden 2024 aikana.

Aluevaltuustolle on annettu väärä kuva siltä osin, kun kyse on hyvinvointialuelain 16 §:n soveltamisesta. Vaikka lainanottovaltuudesta ministeriö päättääkin investointisuunnitelman pohjalta, tulisi joka tapauksessa hyvinvointialueen laati vuosittain investointisuunnitelma ja valtuuston pitäisi pystyä ottamaan kantaa tuleviin investointeihin ja tarvittaessa muuttamaan suunnitelmaa. Nythän kokoukseen on tuotu esitys, joka poikkeaa myös vuoden 2024 osalta aiemmin aluevaltuuston 2023 tekemästä linjauksesta. Muun muassa Nurmekseen tarkoitettu sotekeskus esitetään jätettäväksi pois. Tältä osin aluehallitus esittää investointisuunnitelmaa päivitettävän, sillä keskustelujen pohjalta on käynyt ilmi, ettei Nurmeksen kaupungin kanssa ole päästy yhteisymmärrykseen investoinnista huolimatta siitäkin, että sitä koskeva investointisuunnitelma on vahvistettu samassa aluevaltuuston kokouksessa kuin sotepalvelukeskuskin.

Sillä, että vuosien 2024-2027 investointisuunnitelma oli aiemmin ollut aluevaltuuston käsittelyssä, ei ole merkitystä. Hyvinvointialuelain mukaan joka tapauksessa aluevaltuuston tulee esittää ministeriölle arvioidut tulevat investoinnit. Sotepalvelukeskus on 11.9.2024 kokouksen aikaan toteutumaton investointi. Aluevaltuuston jäsenet halusivat nostaa keskusteluun sotepalvelukeskusta koskevan asian juridisesti aivan oikein, koska investointi oli aluevaltuuston kokoukseen mennessä aloittamaton ja se oli jaettu joka tapauksessa useille investointisuunnitelmavuosille ja jotka tulisivat käytännössä katsoen sitomaan talousarviota.

Aluevaltuuston tulisi myös saada käsitellä koko lainamäärää kokonaisuudessaan, sillä mikäli hyvinvointialueen lainakanta nousee aluehallituksen esittämällä tavalla, lainanhoitokulut muodostavat miljoonien eurojen vuosittaisen kustannuksen vallitsevassa korkotilanteessa. Tämä

rajoittaa entisestään tulevien aluevaltuustojen toimintamahdollisuuksia talouden tasapainottamiseen ja lakisääteisten palvelujen tuottamiseen. Mikäli suurin osa lainanottovaltuudesta käytetään jo vuonna 2024, valtuuston tulevat päätökset palveluverkkosuunnitelmasta, palvelustrategiasta ja kiinteistöstrategiasta menettävät merkitystään, sillä hyvinvointialueen lainakanta on jo niin suuri, ettei sillä ole kykyä tehdä uusia investointeja.

Menettelyvirhettä on pidettävä olennaisena. Tällaisen virheen merkitystä ei voida sivuuttaa jälkikäteisellä arvioinnilla siitä, ettei toisen sisältöinen lopputulos olisi ollut todennäköinen. Menettelyvirheet ovat yleisesti oikeuskäytännössä tarkoittaneet asian arvioimisen kannalta tärkeän selvityksen sivuuttamista.

Tarkoitus ei voi olla, että aluevaltuusto itse sitoisi omaa päätösvaltaansa niin että hyvinvointialue olisi pakotettu aloittamaan investointi, vaikka asian tosiseikasto olisi muuttunut. Onhan voinut käydä niin, että vaikka lainanottovaltuutta olisi myönnetty, olisivat markkinaehtoiset korot tai rakentamiskustannukset nousseet niin, että investoinnin tekeminen olisi käynyt kannattamattomaksi. Aluevaltuustohan voi muuttaa halutessaan koko investointisuunnitelmaan harkintansa mukaan niinkin, ettei sotepalvelukeskusta ole tulevien vuosien suunnitelmassa ja edellyttää aluehallitusta neuvottelemaan esimerkiksi kuntien kanssa vuokrienhuojennuksesta voimassa oleviin tiloihin. Asiakirjoista käy selkeästi ilmi se, että sotepalvelukeskus on investointisuunnitelmassa.

Lisäksi vuonna 2023 vuosille 2024-2027 hyväksytty investointisuunnitelmaa on keskeisesti perusteltu sillä, että valtuuston hyväksymä palveluverkkosuunnitelma osoittaa Joensuuhun rakennettavan sotepalvelukeskuksen investointitarpeen. Valittaja haluaa korostaa, että tuolta keskeiseltä osaltaan investointisuunnitelma ei enää pidä paikkaansa, sillä Itä-Suomen hallinto-oikeus on lainvoimaisella ratkaisullaan kumonnut palveluverkkosuunnitelman. Tältäkin osin aluevaltuuston olisi pitänyt pystyä käymään keskustelua siitä, onko enää tarvetta käyttää investointivaltuutta sellaiseen sotepalvelukeskukseen, jota ei mainita missään hyvinvointialueen lainvoimaisessa strategiassa.

Tältä osin asiassa on tapahtunut menettelyvirhe ja asia tulisi palauttaa takaisin aluevaltuuston käsiteltäväksi.

Lainvastaisuudesta

Valittaja katsoo edellä kuvatun mukaisesti, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 11.9.2024 antama päätös § 50 tulisi kumota, sillä se on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Valittajan näkemyksen mukaan valituksenalainen päätös on kuitenkin ollut myös lainvastainen ja se tulisi viimekädessä kumota lainvastaisuuden vuoksi.

Nyt esillä olevassa asiassa valtuuston puheenjohtajan toiminta keskustelun rajoittamisessa on merkinnyt sitä, että valtuutetut ovat aiheettomasti rajoitettu keskustelemasta investointisuunnitelmaan keskeisesti vaikuttavasta 30 miljoonan euron investoinnista ja tämän seurauksena kannatettu vastaesitys on vedetty pois, kuten edellä on näytetty. Tällainen menettelyä koskeva virhe on peruste katsoa, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Päätös on myös lainvastainen, sillä hallintolain 31 §:ssä säädetään viranomaiselle säädetyistä riittävästä asian selvittämisestä. Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Esillä olevassa asiassa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valmistelu ja esittely aluevaltuuston kokouksessa on ollut selkeästi puutteellista ja aluevaltuusto on väärin tietojen perusteella ratkaissut asian. Edellä on esitetty, että asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen ja päätös on selkeästi perustunut puutteelliseen selvitykseen investointikyvyn osalta. Hallintolain 50 §:n mukaan viranomaisen tulisi itse oikaista asiavirheensä.

Päätös on myös lainvastainen, sillä hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Hallintotuomioistuinkäytännöstä ilmenee, että perusteluvollisuuden täyttämisen kannalta olennaista on, että päätöksenteon kohteena olevilla (ml. hyvinvointialueen jäsenillä) on tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta.

Viranhaltijavalmistelijat ovat tuoneet esiin, että sotepalvelukeskusta koskeva asia on jo päätetty. On ristiriitaista, että sotepalvelukeskuksen investointi on suunnitelmassa, mutta tosiasiassa esillä olevassa asiassa todetaan, ettei sitä ole, eikä siitä voi keskustella. Asiakirjojen perusteluista asia ei ilmene.

Lähtökohtaisesti hallintomenettelyn tulisi olla kirjallista ja myös kokousta seuraamattoman voida olettaa saavan asiasta olennainen tieto asiakirjojen perusteella. Jos siis sotepalvelukeskus ei kuulu investointisuunnitelmaan, eikä siitä voisi keskustella, se tulisi kokonaan poistaa. Valmisteluun ja asian perusteluihin tulee voida luottaa. Perusteluilla myös turvataan hyvän ja avoimen hallinnon toteutumista. Myös se, että vasemmistoryhmän kannatettu vastaesitys poistetaan virallisista pöytäkirjamerkinnöistä, on virheellistä. Pöytäkirjasta tulisi käydä ilmi hallintomenettelyn kulku aluevaltuuston kokouksessa.

Valituksenalaista päätöstä ei ole perusteltu lainkaan lainvoimaisen palveluverkkosuunnitelman tai kiinteistöstrategian tai aluevaltuuston linjausten pohjalta. Aluevaltuustossa on esitetty useita puheenvuoroja siltä osin, kun kyse on aluevaltuustoon tuodun päätöksen perusteluista tai puutteellisuudesta perustelujen osalta. Valtuusto ei ole voinut ottaa kantaa investointiin, sillä investoinnin keskeiset kustannuslaskelmat puuttuvat, kuten edellä asiaa on avattu.

Hallintolain 25 §:ssä säädetään velvollisuudesta ratkaista asia samanaikaisesti toisen päätöksen kanssa, jos viranomaisessa tehtävä päätös saattaa merkittävästi vaikuttaa muun samassa viranomaisessa samanaikaisesti vireillä olevan asian ratkaisemiseen. Laissa säädetään selkeästi siitä, että viranomaisen on valmisteltava asiat yhdessä ja ratkaistava samalla kertaa, jollei yhdessä käsittelemisestä aiheudu haitallista viivytystä tai jollei se ole asian laadun taikka luonteen vuoksi tarpeetonta. Edellä on esitetty, kuinka keskeisesti palveluverkkosuunnitelma ja investointisuunnitelma liittyvät toisiinsa. Hyvinvointialue ei ole osoittanut miksi asian laadun vuoksi ratkaiseminen samanaikaisesti esimerkiksi palveluverkkosuunnitelman kanssa olisi tarpeetonta. Aiemman palveluverkkopäätöksen kumoutuminen on aiheuttanut investointien pitkittymistä, mikä on osoitus siitä, että näitä koskevat asiat tulisi ratkaista samanaikaisesti.

Päätös tulee kumota ja poistaa sekä palauttaa lainmukaisessa järjestyksessä käsiteltäväksi.

Oikeudenkäyntikuluista Valittaja katsoo, että kulut on määrättävä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston korvattavaksi. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 95 §:n mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Käsillä olevassa tapauksessa olisi kohtuutonta, että valittaja joutuisi vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan, sillä aluevaltuusto on menetellyt asiassa lainvastaisesti.

Muuta

Valittaja pyytää mahdollisuutta vastaselityksen laatimiseen. Valittajalla ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta tallentaa Youtube.comissa olevaa tallennetta itselleen ja toimittaa sitä hallintotuomioistuimelle. Tallenne on toistaiseksi katsottavissa osoitteessa:

<https://www.youtube.com/watch?v=vzWk-D-a8FA&t=6242s>

Valittaja kunnioittavasti pyytää hallinto-oikeutta toimittamaan aluevalituksen tiedoksi valtiovarainministeriöön.

Täytäntöönpanosta

Sotepalvelukeskusta koskien täytäntöönpanoon ei voida ryhtyä, sillä mikäli aluevaltuuston päätös investoinnista kumottaisiin esimerkiksi vasta vuoden 2025 aikana, muutoksenhaku olisi käynyt tarpeettomaksi. Hyvinvointialueen kannalta päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisellä ei olisi kielteisiä vaikutuksia, eikä pelkkä lainan ottaminen investoinnille ole perusteltu syy aloittaa 30 miljoonan euron investointi kiireellä.

LIITTEET

1. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston
pöytäkirja
11.9.2024 (sis. valituksenalainen päätös § 50)
2. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2025-
2028
3. Aluehallituksen päätös 28.08.2024 § 169
4. Aluehallituksen päätös 5.6.2024 § 128
5. Aluehallituksen päätös 31.01.2024 § 7
6. Videotallenne aluevaltuuston 11.9.2024 kokouksesta

Rääkkylässä 30.9.2024

Yrjö Eronen

Aluevalituksen tekijä

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Asiakirja on allekirjoittamaton. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.